

HOOFDSTUK 4 Milieu en Landschap

4.1 Inleiding

Voor het ontwikkelen en in stand houden van een leefbaar en duurzaam Breda dient bij ruimtelijke planvorming rekening gehouden te worden met de milieuhygiënische aspecten die door het plangebied en of de omgeving hiervan worden opgelegd. Zo kan een goed leefklimaat worden ontwikkeld.

Ginneken wordt gekarakteriseerd door een hoge bebouwingsdichtheid met de voornaamste groenqualiteiten aan de randen. De meest relevante milieuaspecten in dit thema zijn dan ook het instandhouden en waar mogelijk verbeteren van de groene kwaliteiten en verder het verbeteren van de leefbaarheid in het algemeen (luchtkwaliteit, geluid). Hierbij zijn onder andere ontwikkelingen in het plangebied de natuurlijke momenten om dit aan te grijpen.

Dit hoofdstuk geeft de van belang zijnde milieutechnische aspecten weer.

4.2 Bodem

Algemeen

Door haar industriële verleden kent Breda plaatselijke bodemverontreinigingen. De gemeente Breda inventariseert zelf (mogelijk) verontreinigde locaties en combineert deze informatie met de vele bodemonderzoeken die worden uitgevoerd bij bouw, aan-/verkoop en grondverzet. Al deze informatie is beschikbaar in bodeminformatiesystemen en wordt gebruikt bij beoordeling en advisering.

Beleid

Saneren naar functie

De tijd dat bodemverontreiniging geheel moet worden weggenomen is voorbij. Begin 2009 heeft de gemeente Breda bodembeleid vastgesteld in de nota 'De Bredase grondslag'. Hierin wordt de landelijke beleidslijn van saneren naar functie verder ingevuld. Tegenwoordig hoeven alleen de zogeheten 'ernstige' verontreinigingen aangepakt te worden. De aanpak wordt afgestemd op de functie. De belangrijkste criteria voor de keuze van maatregelen zijn de risico's voor gezondheid of milieu die de verontreiniging kan vormen. In de praktijk blijken er gelukkig niet vaak risico's te zijn voor de gezondheid van mensen. Milieurisico's komen wel voor, maar meestal gaat het er om dat de ontwikkeling afgestemd wordt op eventueel aanwezige verontreiniging.

Tijdige informatie

Om kansen te benutten en problemen te voorkomen is het van belang dat er bij bouw en ontwikkeling tijdig kennis is van de bodemkwaliteit. Deels bewaakt de gemeente dit door in voorkomende gevallen een bodemtoets uit te laten voeren. De uitkomsten hiervan toetst de gemeente aan de Wet bodembescherming, landelijke circulaires en het Bredase bodembeleid. Zo wordt bepaald waaraan de kwaliteit van de bodem moet voldoen en of er maatregelen als beheer of sanering nodig zijn. De uiteindelijke bodemkwaliteit moet steeds voldoen aan de functie. De bodem is een bepalende factor om tot een duurzame inrichting van een gebied te komen. De bodem moet daarvoor voldoen aan diverse wettelijke regelingen, maar meestal ook aan technische voorwaarden die gesteld worden vanuit de ontwikkeling.

Kwaliteit en functie

De natuurlijke kwaliteit van de bodem kan per gebied variëren. De gemeente Breda heeft een Bodemkwaliteits- en functiekaart vastgesteld, overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit. De bodemkwaliteitskaart is vastgesteld op basis van lokale achtergrondgehalten. Op de functiekaart is de gemeente ingedeeld in de functies 'wonen', 'industrie' en 'niet ingedeeld'. De kwaliteit van de grond die op een locatie gebruikt wordt moet voldoende zijn voor de functie van het gebied. Het gaat hierbij om de natuurlijke achtergrondkwaliteit, verontreinigde locaties zijn van deze kaart uitgesloten. Voor locaties die (door menselijk handelen) zijn verontreinigd geldt het gebruikelijke onderzoek- en saneringstraject.

Ginneken

Algemeen

De algemene bodemkwaliteit in Ginneken voldoet volgens de bodemkwaliteitskaart deels aan de kwaliteit voor de functie wonen en deels aan de achtergrondwaarde en is daarmee 'relatief schoon' te noemen. Daarnaast zijn er wel enkele (kleinschalige) bodemverontreinigingen en twee grootschalige grondwaterverontreinigingen bekend in het plangebied, te weten rondom de locatie Allerheiligenweg

81-85 en rondom de locatie Bavelse laan 66. Met deze verontreinigingen dient rekening gehouden te worden bij een eventuele ontwikkeling of bouw ter plaatse.

4.3 Water

Algemeen

Door de waterproblemen die aan het eind van de twintigste eeuw in Nederland optraden ten gevolge van hevige regenval, is het besef gegroeid dat water een belangrijke plaats verdient in nieuwe ruimtelijke plannen. Dit met de zeespiegelstijging, toenemende neerslag en rivierwaterafvoer en verdergaande bodemdaling in het achterhoofd. Sleutelbegrippen hierbij zijn: meer ruimte voor water en waterbewust bouwen en inrichten.

Beleid

Het beleid is er op gericht om het watersysteem op orde te brengen en vervolgens op orde te houden. Dit betekent dat er zo min mogelijk wateroverlast ontstaat en dat de waterkwaliteit goed blijft. Het beleid van het waterschap is gericht op het voorkomen van rechtstreekse lozingen op het oppervlaktewater. De voorkeursvolgorde voor het omgaan met hemelwater is 'bergen, vasthouden, afvoeren'. Ten aanzien van de waterkwaliteit is de voorkeursvolgorde: 'schoonhouden, scheiden en zuiveren'.

Voor nieuwbouwinitiatieven is het uitgangspunt dat deze 'waterneutraal' dienen te zijn. Dit betekent dat de ontwikkelingen niet mogen leiden tot verslechtingen aan het watersysteem. Voorkomen moet worden dat het water versneld afvoert ten gevolge van een toename van het verhard oppervlak.

Schone oppervlakken worden indien mogelijk niet op het rioleringsstelsel aangesloten. Indien noodzakelijk wordt het bij voorkeur aangesloten op een gescheiden hemelwaterstelsel.

Voor daken, goten en overige regenwatervoorzieningen en wegverhardingen dienen bij voorkeur niet-uitlogende bouwmaterialen te worden gebruikt. Om de waterkwaliteit te verbeteren, wordt ook in bestaande situaties waar mogelijk schoon verhard oppervlak afgekoppeld van het rioolstelsel. Deze oppervlakken krijgen een eigen afvoervoorziening, waardoor het gemengd stelsel minder wordt belast. Hiermee wordt het aantal overstortgebeurtenissen met vervuild water vanuit het gemengde stelsel verminderd.

In de nieuwe Waterwet (december 2009) is duidelijk omschreven wie waarvoor verantwoordelijk is. Een van de zaken die hier uit voortvloeien is dat een particulier in eerste instantie zelf verantwoordelijk is voor de verwerking van het hemelwater en grondwater op zijn eigen terrein. In dit kader verwacht de gemeente in de toekomst meer inspanning van de particulier om zelf maatregelen te nemen om wateroverlast te voorkomen. Dit uitgangspunt is opgenomen in het door de gemeenteraad vastgestelde 'Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan'. Hierbij kan gedacht worden aan de aanleg van retentievoorziening op eigen terrein bijvoorbeeld met groene daken.

Ginneken

De Mark

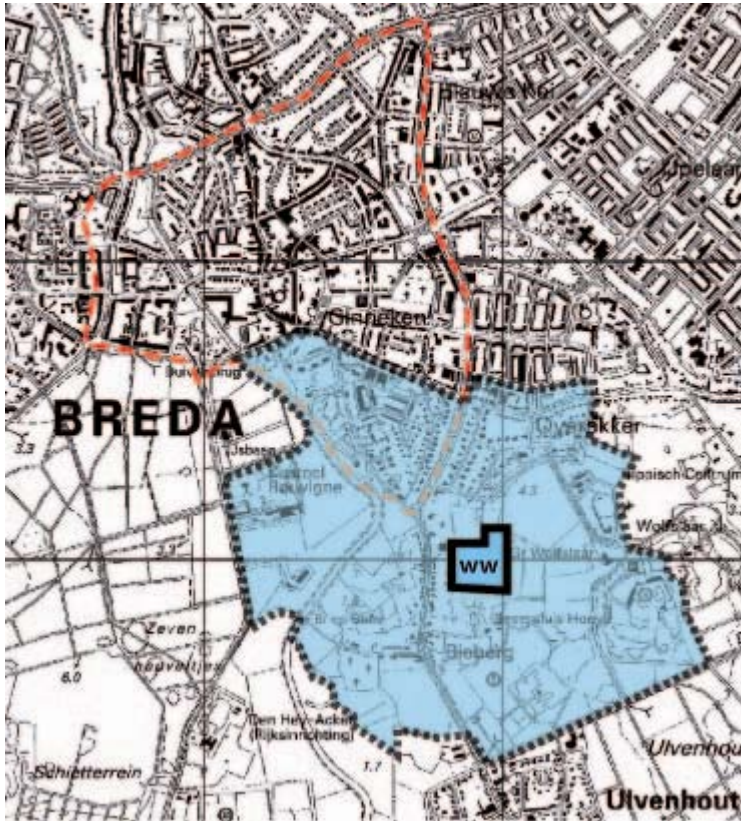
De Bovenmark is een laaglandbeek die ontspringt bij het Belgische Merksplas en uitmondt in de singels rond het centrum van Breda. Via de singels stroomt het water naar de Mark ten noorden van Breda. De Bovenmark bij Ginneken is een zogenoemde Categorie A-waterloop in de keur van het waterschap. Behalve de Bovenmark is er geen Categorie A-waterloop binnen het plangebied. Wel is er oppervlaktewater aanwezig in de vorm van vijvers.

Grondwaterbeschermingsgebied

Het zuiden van Ginneken is gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied (25-jaarszone). Ten aanzien van de aanwezige grondwaterverontreinigingen dient hiermee rekening gehouden te worden: het 'schone' grondwater in het grondwaterbeschermingsgebied dient te allen tijde beschermd te worden tegen verontreiniging. Nieuwe bouwontwikkelingen mogen de kwaliteit van het grondwater niet aantasten. Het grondwaterbeschermingsgebied is ook aangegeven op de verbeelding van dit bestemmingsplan.

Attentiegebied

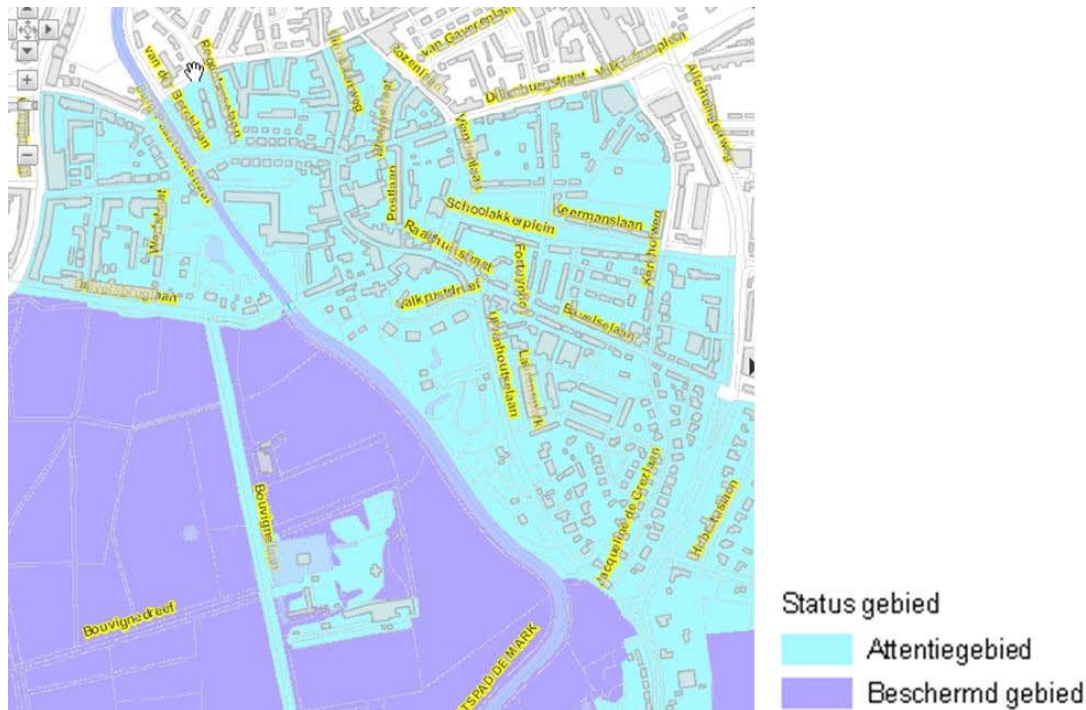
Een deel van het plangebied is in de Verordening waterhuishouding Noord-Brabant aangeduid als attentiegebied. Een attentiegebied is een zone rond een beschermd natuurgebied. Hier gaat het om het dal van de Bovenmark en het Mastbos. Binnen een attentiegebied mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die een negatieve invloed hebben op de waterhuishouding van deze beschermde gebieden. In volledig beschermde gebieden is altijd een vergunning nodig voor het lozen op oppervlaktewater.

Figuur 17. Grondwaterbeschermingsgebied (rondom de waterwinning)

Figuur 18. Ligging van de waterkades met roze aangegeven

Figuur 19. Beschermingsgebied en attentiegebied waterhuishouding

Kades

Langs de Bovenmark zijn kades geplaatst. In de keur van het Waterschap zijn deze kades aangeduid als 'Kering langs regionale rivier'. Deze keringen voorkomen dat de omgeving bij hoog water onder water loopt. Ze zijn reeds gebouwd, bijvoorbeeld aan de Van der Borchlaan en bij de serviceflat De Marckhoek. In dit bestemmingsplan vallen de kades onder de doeleinden water en nutsdoeleinden. De kades zijn genoemd in de planregels.

Ecologische verbindingszone

De Bovenmark is in de provinciale Paraplunota aangeduid als ecologische verbindingszone. Ecologische verbindingszones dienen de grotere natuurgebieden met elkaar te verbinden zodat de planten en dieren zich tussen deze gebieden kunnen verplaatsen. Een binnenstedelijke verbinding heeft eigenlijk een breedte van 50 meter. Dit is in deze situatie niet reëel: de grond is in eigendom van verschillende private partijen, waardoor een realisatie van de gewenste ecologische verbindingszone niet waarschijnlijk is. Daarom heeft alleen het water van de Mark en haar directe oevers een water- en groenbestemming. Ter bescherming van de ecologische verbindingszone tussen de grotere natuurgebieden is over de Mark en haar oevers de aanduiding 'Ecologische verbindingszone' gelegd.

Milieuvriendelijke bouwmaterialen

Vanwege de ligging in een grondwaterbeschermingsgebied is het noodzakelijk om bij ver- en nieuwbouw gebruik te maken van milieuvriendelijke bouwmaterialen. Uitlogende bouwmaterialen moeten achterwege worden gelaten. Deze stoffen kunnen zich ophopen in het water(bodem)systeem.

Conclusie

Deze waterparagraaf is in samenspraak met het waterschap opgesteld. Hiermee is voldaan aan de watertoets.

4.4 Ecologie

Algemeen

Natuur en groen worden over het algemeen positief gewaardeerd. Zowel in als buiten de stad vertoeven veel mensen in hun vrije tijd graag in de bossen en parken in en rond de stad. De aanwezigheid van voldoende groen op een bereikbare afstand bepaalt voor een belangrijk deel de leefbaarheid van een woongebied. Ook de aanwezigheid van dieren, bijvoorbeeld vogels, in de stad wordt over het algemeen als positief ervaren. De aanwezigheid van voedsel-, nest- en rustgebied is voor deze dieren van essentieel belang.

Beleid

Sinds april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Eén van de uitvloeisels van deze regelgeving is dat de effecten van nieuwe plannen op de planten- en diersoorten die in een gebied aanwezig zijn beoordeeld dienen te worden. Indien de nieuwe ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de aanwezige soorten dient ontheffing aangevraagd te worden. Of deze ontheffing verleend wordt, is afhankelijk van de bijzonderheid van de soorten en het al dan niet nemen van compenserende maatregelen.

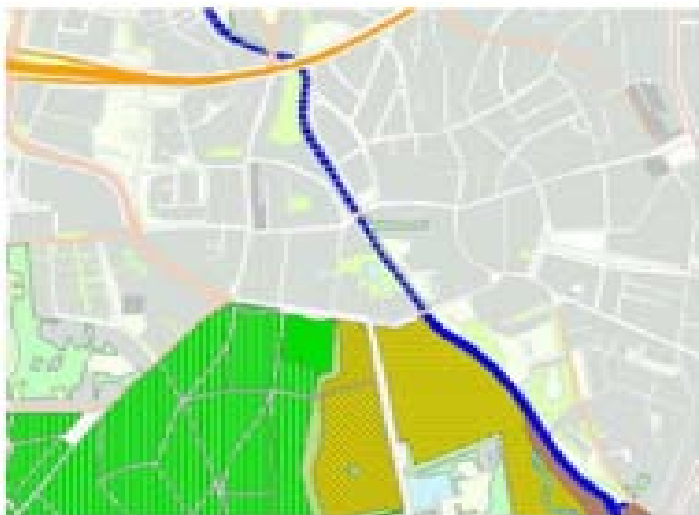
Het beleid is er op gericht om de natuurgebieden die vastgelegd zijn in de groene hoofdstructuur (GHS) te beschermen en waar mogelijk te versterken. Met name de realisatie van ecologische verbindingzones zijn van belang om dat deze zones de levensvatbaarheid en veerkracht van de populaties planten en dieren aanzienlijk vergroten.

Ginneken

Ecologische verbindingzone

De Bovenmark heeft een relatief hoge ecologische kwaliteit en maakt onderdeel uit van de provinciale GHS (zie figuur 20). De Mark is onderdeel van de verbindingzone die de natuurgebieden ten zuiden en ten noorden van de stad met elkaar verbindt. Binnen het plangebied van dit bestemmingsplan heeft de Bovenmark grotendeels harde oevers. Vanuit ecologisch oogpunt is het gewenst deze oevers en de aansluitende grond ecologisch in te richten. Voor een goed functionerende verbindingzone is een breedte van gemiddeld 50 meter nodig.

In het stedelijke gebied van Ginneken is hier echter geen ruimte voor. Daarom is gekozen om ten minste geen extra bebouwingmogelijkheden toe te kennen in de strook langs de Mark. Als deze strook onbebouwd blijft zal de ecologische verbindingzone kunnen functioneren. Bovendien zijn kades geplaatst, zodat het gebied tussen de normale waterloop en de kades gereserveerd blijft voor water. De Mark is aangeduid als 'Ecologische verbindingzone'.

Figuur 20. Provinciale GHS

4.5 Groen

Aansluitend op de EHS en de GHS heeft de gemeente Breda een ecologische groenstructuur (EGS) uitgewerkt. Op onderstaande kaart is de EGS in de omgeving van het plangebied weergegeven. Terwijl de provinciale GHS kaders en regels biedt, heeft de gemeentelijke EGS een indicatieve status.

Uit de kaart van de EGS blijkt dat de aanwezigheid van (ecologisch) groen in de verstedelijkte omgeving van Ginneken beperkt is. Het beleid is erop gericht om de bestaande groenstructuur te handhaven en waar mogelijk te versterken. Waar handhaving van de bestaande structuur niet mogelijk is, dient dit gecompenseerd te worden. Hierbij is het van vitaal belang voor het systeem dat de ecologische verbindingen in stand blijven. Het dient voorkomen te worden dat kruisingen met wegen onneembare barrières worden.

Ook vanuit de wijk is de wens naar voren gekomen om het bestaande groen te behouden en waar mogelijk uit te breiden. Dit is dan ook een uitgangspunt bij toekomstige ontwikkelingen.

Mogelijkheden om meer (ecologisch) groen in het gebied te realiseren zijn onder andere:

1. Het toepassen van gevelbegroeiing en groene daken. Naast de ecologische functie kan dit een positieve bijdrage leveren aan de energiehuishouding, luchtkwaliteit en leefbaarheid;
2. Het plaatsen van inheemse bomen, soms in combinatie met (beuken)hagen op parkeerplaatsen, bij kruisingen en langs wegen.

Figuur 21. Gemeentelijke EGS

4.6 Bedrijven

Algemeen

De aanwezigheid van bedrijven kan de kwaliteit van de leefomgeving beïnvloeden. Bedrijven kunnen geur, stof, geluid en gevaar ten gevolg hebben. Voorkomen moet worden dat bedrijven hinder veroorzaken naar de omgeving, vooral indien het woongebieden of andere gevoelige bestemmingen betreft. Daarnaast moeten bedrijven zich kunnen ontwikkelen en eventueel uitbreiden. Om dit te bereiken is het van belang dat bedrijven en gevoelige bestemmingen ruimtelijk goed gesitueerd worden zodat de bedrijven zo min mogelijk overlast opleveren en woongebieden de bedrijven zo min mogelijk beperken in hun bedrijfsvoering.

Beleid

In de milieuvisie is de volgende doelstelling opgenomen:

“Milieu, economie en ruimtelijke ordening worden in samenhang beschouwd. Hierbij wordt gestreefd naar het maximaal haalbare milieurendement. Economische groei gaat hand in hand met een vermindering van de milieubelasting. De gemeente, bedrijven en instellingen zijn in dialoog over het te voeren milieubeleid en wisselen kennis uit.”

De mate en de ernst van de invloed van een bedrijf is mede afhankelijk van het type en de omvang van het bedrijf. In de uitgave “Bedrijven en milieuzonering” uitgegeven door de VNG is per bedrijfstype een globale indicatie gegeven van het invloedsgebied voor de aspecten geur, stof, geluid en gevaar. Op basis van het aspect met de grootste afstand zijn de bedrijven in de volgende categorieën ingedeeld.

Categorie 1	: grootste afstanden 0 en 10 meter
Categorie 2	: grootste afstanden 30 meter
Categorie 3	: grootste afstanden 50 en 100 meter
Categorie 4	: grootste afstanden 200 en 300 meter
Categorie 5	: grootste afstanden 500, 700 en 1000 meter

De afstanden gelden in principe tussen de perceelsgrens van het bedrijf (bij een gangbare perceels grootte en -indeling) en anderzijds de gevel van een woning. De afstanden in bovengenoemde uitgaven moeten als indicatief gezien worden. Doordat de omvang van bedrijven kan verschillen en omdat bedrijven maatregelen kunnen nemen om de invloed te beperken kan de

invloedsfeer in werkelijkheid afwijken van bovengenoemde afstanden. De uiteindelijke afstemming tussen de hinder van het bedrijf en de omgeving wordt geregeld in het kader van de Wet milieubeheer.

Ginneken

In bijlage 1 bij deze toelichting is een lijst opgenomen met de inrichtingen met een invloedsgebied binnen het bestemmingsplangebied.

4.7 Geluid

Algemeen

Geluid is één van de factoren die de beleving van de leefomgeving in belangrijke mate bepalen. Door de toename van het verkeer en de bedrijvigheid wordt de omgeving in steeds sterkere mate belast met geluid. Dit leidt tot steeds meer klachten. In een aantal gevallen wordt de gezondheid beïnvloed door geluid. Hoge geluidsniveaus kunnen het gehoor beschadigen en ook de verstoring van de slaap kan op de lange duur slecht zijn voor de gezondheid. Door de toename van het geluid in de omgeving, wordt de behoefte aan stilte steeds meer als een noodzaak gevoeld.

Om deze zaken te ondervangen zijn normen opgenomen in wetten. Met name de Wet geluidhinder, de Luchtvaartwet en de Wet milieubeheer zijn in dit kader van belang. Deze normen ondervangen echter slechts voor een deel de problemen. Zo richt de wetgeving zich op zogenaamde gevoelige objecten zoals woningen, scholen en ziekenhuizen. Over het geluid in natuur- en of buitengebieden zijn geen normen in wetten opgenomen, terwijl ook dit geluid als storend wordt ervaren. Dit gegeven wordt ook in het Nationaal Milieu Plan onderkend. Om de leefbaarheid te verbeteren of ten minste te handhaven, richt het beleid zich vooral op de bron van het geluid.

Beleid

De doelstelling ten aanzien van geluid in de milieuvisie is:

“In 2015 is de geluidskwaliteit inzichtelijk bekend en aanvaardbaar. Een dynamische stad met stille plekken, zonder hinder en met voldoende rust.”

Bij nieuwe ontwikkelingen dient de geluidssituatie in beeld gebracht worden. De geluidsniveaus op de gevel van nieuwe gebouwen worden getoetst aan de geluidsnormen. De volgende bronnen van geluid zijn relevant:

- wegverkeerslawaai;
- spoorlawaai;
- industrielawaai;
- vliegtuiglawaai.

Het wettelijk kader voor wegverkeerslawaai, spoorlawaai en industrielawaai wordt gevormd door de Wet geluidhinder. Verder is door de gemeente Breda het ontheffingenbeleid Wet geluidhinder vastgesteld. Hierin zijn regels omtrent het verlenen van hogere waarden vastgelegd. Vliegtuiglawaai wordt geregeld in de Luchtvaartwet. Geluidbronnen van inrichtingen in het kader van de Wet milieubeheer worden op basis van de methodiek van de VNG in kaart gebracht. Deze geluidbronnen worden nader besproken in paragraaf 4.5. In bestemmingsplan ‘Ginneken’ is enkel sprake van wegverkeersgeluid.

Ginneken

Gezoneerde wegen

Het plangebied bevindt zich binnen de 350-meterzone van de Johan Willem Frisolaan en Franklin Rooseveltlaan. Verder ligt het gebied binnen de 200-meterzones van de Fatimastraat, Allerheiligenweg, Marialaan, Ulvenhoutselaan, Willem van Oranjelaan, Bouvignelaan en de Duivelsbruglaan (ten westen van de Bouvignelaan).

Voor ontwikkelingen in het plangebied binnen de zones van deze wegen is een akoestisch onderzoek verplicht. Naast deze volgens de Wet geluidhinder gezoneerde wegen is sprake van een aantal drukke wijkontsluitingswegen met een maximumsnelheid van 30 km/h. Deze wegen hebben krachtens de Wgh geen geluidzone, maar wel degelijk een relevante geluidemissie. In een ruimtelijk traject zullen dit soort wegen moeten worden beschouwd in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

4.8 Luchtkwaliteit

Algemeen

Door de uitstoot van uitlaatgassen door onder andere de industrie en het verkeer komen schadelijke stoffen in de lucht. Vooral langs drukke wegen kunnen de concentraties van verschillende stoffen zo hoog zijn dat deze de gezondheid kunnen aantasten. Om te voorkomen dat de gezondheid wordt aangetast door luchtverontreiniging dient bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen rekening gehouden te worden met de luchtkwaliteit ter plaatse. Naast woningbouwontwikkelingen zijn bedrijven mogelijke bronnen van luchtverontreinigende stoffen. In het kader van een vergunningsaanvraag Wet milieubeheer wordt ook deze situatie getoetst te worden aan de Wet luchtkwaliteit.

Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit in werking getreden. De Wet Luchtkwaliteit is een implementatie van de Europese regelgeving en bevat luchtkwaliteitsnormen voor de stoffen zwaveldioxide, stikstofoxiden en stikstofdioxide, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Nieuwe ontwikkelingen dienen getoetst te worden aan de grenswaarden die hierin zijn opgenomen. Een grenswaarde geeft de kwaliteit aan die op een bepaald tijdstip ten minste moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, ten minste moet worden in stand gehouden. Behalve voor fijn stof en stikstofdioxide voldoet de luchtkwaliteit overal in Breda aan de gestelde grenswaarden. Mede door de relatief hoge achtergrondconcentraties overschrijden de concentraties fijn stof en stikstofdioxide plaatselijk de grenswaarden. De overschrijdingen hangen in de meeste gevallen samen met het drukke verkeer.

Beleid

In de milieuvisie is de volgende doelstelling voor 2015 opgenomen:

“De luchtkwaliteit is inzichtelijk, bekend en aanvaardbaar.”

Sinds 2007 is de verantwoordelijkheid voor het oplossen van luchtkwaliteitsknelpunten ten dele verschoven van projectniveau naar programmaniveau. Dat betekent dat de gemeente de luchtkwaliteit moet verbeteren. In dit kader is door de gemeente Breda in 2006 een luchtkwaliteitsplan opgesteld, hieraan zijn de volgende maatregelpakketten gekoppeld: schoon gemeentelijk wagenpark; schoon openbaar vervoer; milieuzones (gebieden waar alleen schoner (vracht)verkeer is toegestaan); verkeersdoorstroming; communicatie en gezondheid; fietsmaatregelen en vervoersmanagement; overige maatregelen zoals het meten en/of monitoren bij specifieke knelpunten en overleggen met het Rijk.

Bestemmingsplannen worden beoordeeld op de luchtkwaliteit. Hiervoor is de Wet luchtkwaliteit in eerste instantie het toetsingsinstrument. Naast de Wet luchtkwaliteit zijn de handreiking NIBM, het besluit gevoelige bestemmingen en rekenregels projectsaldering van toepassing. In het algemeen kan gesteld worden dat nieuwe ontwikkelingen er niet toe mogen leiden dat de grenswaarden worden overschreden. Indien blijkt dat dit toch het geval is, kan onderzocht worden of het mogelijk is om met maatregelen toch te voldoen aan de normen. Hierbij hebben bronmaatregelen de voorkeur. Indien dit niet mogelijk is kunnen overdrachtsmaatregelen of in het uiterste geval maatregelen bij de ontvanger worden genomen.

4.9 Externe veiligheid

Algemeen

Externe veiligheid heeft betrekking op risico's die mensen lopen ten gevolge van mogelijke ongelukken met gevaarlijke stoffen bij bedrijven en transportverbindingen (wegen, spoorwegen, waterwegen en buisleidingen). Externe veiligheid gaat nadrukkelijk niet over de veiligheid van de mensen die werkzaam zijn binnen het bedrijf of de betreffende transportroute. Dit wordt geregeld via de Arbeidsomstandighedenwetgeving.

Beleid

De doelstelling ten aanzien van externe veiligheid in de milieuvisie is:

“In 2015 zijn de risico's inzichtelijk, bekend en aanvaardbaar. Waar noodzakelijk liggen rampenplannen en vluchtroutes klaar. De hulpverleningsdiensten zijn opgeleid en de Bredanaars weten wat ze moeten doen bij gevaarlijke situaties.”

Omdat de gevolgen van een ongeluk met gevaarlijke stoffen groot kunnen zijn, zijn de aanvaardbare risico's vastgelegd in diverse besluiten en regelingen. De belangrijkste regelingen zijn:

Voor transportassen (spoor en weg),

1. Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke stoffen, staatscourant 4/8/2004 nr 147

Voor risicobedrijven,

2. Besluit externe veiligheid inrichtingen, staatsblad 2004 nr. 250

Voor hoge druk aardgasleidingen,

3. Besluit externe veiligheid buisleidingen, in werking getreden op 1 januari 2011.

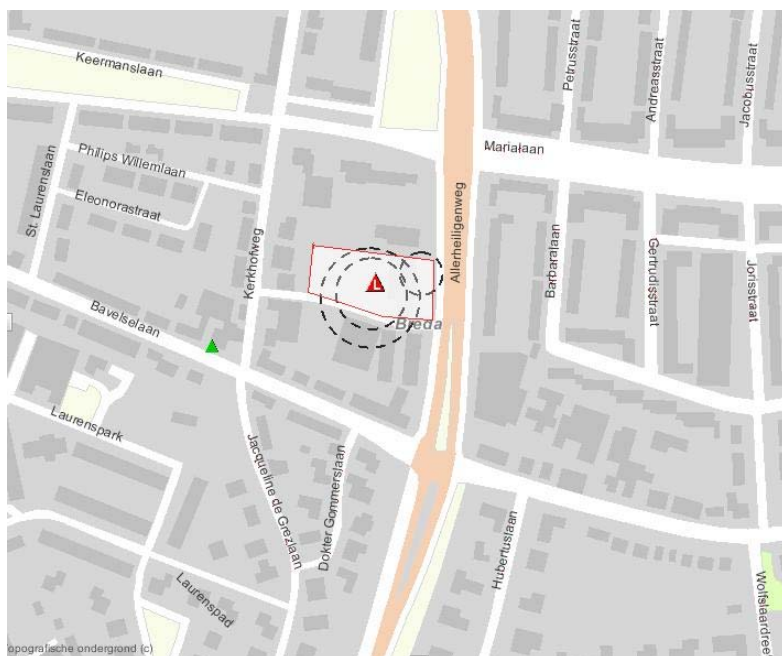
De normen in de besluiten zijn vastgelegd in de vorm van grenswaarden en richtwaarden. De grenswaarden geven de milieukwaliteit aan die op een bepaald tijdstip ten minste moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, ten minste moet worden in stand gehouden. De richtwaarden geven de kwaliteit aan die op een bepaald tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt en die, waar zij aanwezig is, zoveel mogelijk moet worden in stand gehouden.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan bovengenoemde normen. Ontwikkelingen zijn niet toegestaan indien deze leiden tot een overschrijding van de grenswaarden. Van de richtwaarden kan gemotiveerd worden afgeweken.

Buiten deze invloedsgebieden heeft het gebruik of het transport van gevaarlijke stoffen geen invloed op de toekomstige ontwikkelingen. Binnen het invloedsgebied moet onderzocht worden of er beperkingen gelden voor nieuwe ontwikkelingen. Het externe risico wordt uitgedrukt in het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Ginneken

In het plangebied zijn geen voor externe veiligheid relevante transportassen (spoor, weg) en buisleidingen aanwezig. Wel is er een LPG-tankstation gevestigd. Zie hieronder.

Figuur 22. Externe veiligheid rondom het AVIA-tankstation

Het LPG tankstation AVIA, Allerheiligenweg 100A valt onder de werkingssfeer van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi).

Momenteel is er een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer in procedure om de LPG-doorzet (op verzoek van de exploitant) te begrenzen tot ten hoogste 1.000 m³ per jaar.

Een LPG tankstation is een categoriale inrichting. Dat betekent dat ingevolge het Bevi de in het Revi opgenomen vaste veiligheidsafstanden gelden.

Conform het Besluit externe veiligheid inrichtingen wordt het vaststellen van een consoliderend bestemmingplan beschouwd als een nieuwe situatie ook al verandert er feitelijk niets aan de bestaande situatie. Dit betekent dat er getoetst moet worden aan de afstanden voor nieuwe situaties.

Dit betekent dat er binnen de 10^{-6} contour voor nieuwe situaties kwetsbare objecten kunnen bevinden terwijl er wel wordt voldaan aan de 10^{-6} contour voor bestaande situaties.

Voor nieuwe situaties geldt voor dergelijke tankstations (LPG doorzet tot ten hoogste 1.000 m³ per jaar) een afstand van 45 m. vanaf het LPG-vulpunt. Voor bestaande situaties geldt een afstand van 35 m. vanaf het vulpunt.

Dit wringt want, na het aanbrengen van de hittewerende coating aan de LPG tankauto's en het aanpassen van het Besluit LPG tankstations milieubeheer, zullen ook voor nieuwe situaties dezelfde kleinere contouren gaan gelden.

Op basis van een jaarlijkse LPG doorzet van ten hoogste 1.000 m³ zou er in nieuwe situaties een afstand gelden van 45 m.

Voor bestaande situaties geldt in dergelijke gevallen een afstand van 35 m.

In de VROM publicatie uit 2007 'gewijzigde afstanden voor LPG autotankstations (bestaande situaties)' is aangegeven dat het niet wenselijk dat op deze manier saneringssituaties ontstaan of dat het vaststellen van een bestemmingsplan om deze reden wordt uitgesteld. Daarom wordt geadviseerd om bij het vaststellen van een conserverend bestemmingsplan te anticiperen op deze kleinere contouren voor nieuwe situaties mits de afstanden tussen het LPG-tankstation en een kwetsbaar object groter zijn dan de afstanden uit tabel 2 (10^{-5}) en tabel 2a (10^{-6} voor bestaande situaties) van bijlage 1 bij de Revi.

Ook in dit geval zou er sprake zijn van een saneringssituatie, want binnen 45 m van het LPG vulpunt bevinden zich meerdere woningen van derden.

Hieronder wordt dan ook uitgegaan van de afstanden welke gelden voor bestaande situaties.

Aangezien de vergunning op verzoek van de exploitant wordt aangepast (begrenzen LPG doorzet tot ten hoogste 1.000 m³ per jaar) wordt er uitgegaan van deze (beperkte) doorzet (fig 21).

Plaatsgebonden risico (PR):

Binnen de plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} per jaar mogen geen kwetsbare objecten aanwezig zijn (grenswaarde). Voor nieuwe beperkt kwetsbare objecten geldt deze waarde als richtwaarde en mag er gemotiveerd van worden afgeweken.

Het bedrijf kent de volgende PR 10^{-6} contouren:

- Vanaf het LPG vulpunt: 35 m (LPG doorzet wordt op verzoek van de vergunninghouder begrensd tot ten hoogste 1.000 m³ per jaar, de omgevingsvergunning is in procedure).
- Vanaf het ondergrondse LPG reservoir: 25 m.
- Vanaf de LPG afleverzuil: 15 m.

Binnen de 10^{-6} contouren bevinden zich geen kwetsbare objecten.

Bovendien is er sprake van een conserverend bestemmingsplan. Er zijn geen kwetsbare objecten geprojecteerd binnen de genoemde contouren en geen nieuwe beperkt kwetsbare objecten.

Groepsrisico (GR):

Een LPG tankstation heeft, ingevolge het Revi, een invloedsgebied van 150 m.

Binnen dit invloedsgebied moet het groepsrisico overeenkomstig artikel 12 van het Bevi worden verantwoord.

In de verantwoording moet in elk geval worden vermeld:

a. de aanwezige dichtheid van personen in het invloedsgebied van de desbetreffende inrichting op het tijdstip waarop dat besluit wordt vastgesteld;

Bij de berekening van de risicoanalyse is uitgegaan van de navolgende aanwezigen, waarbij is uitgegaan van 2,4 aanwezigen per woning, waarvan 50% overdag en 100% 's nachts aanwezig.

Binnen de 150 meter van het vulpunt liggen 141 woningen (= $141 * 2,4 = 338$ aanwezigen) en er zijn 374 aanwezigen bij bedrijven en scholen. Totaal zijn dat 712 aanwezigen. Voor de woningen is uitgegaan)

Binnen de 150 meter van het reservoir liggen 153 woningen (= $141 * 2,4 = 367$ aanwezigen) en er zijn 413 aanwezigen bij bedrijven en scholen. Totaal zijn dat 780 aanwezigen.

b. het groepsrisico van de inrichting waarop dat besluit betrekking heeft en in een geval als bedoeld in artikel 4, derde lid, tevens de bijdrage van de verandering van de inrichting aan het totale groepsrisico van de inrichting, vergeleken met de kans op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-5} per jaar, met de kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten

hoogste 10^{-7} per jaar en met de kans op een ongeval met 1000 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-9} per jaar;

De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico bedraagt 1.

Uitgaande van een situatie waarbij de tankauto niet is voorzien van een hittewerende coating is er bij een jaarlijkse LPG-doorzet van 1500 m^3 sprake van een groepsrisico van 9,4. Bij een jaarlijkse LPG doorzet van maximaal 1.000 m^3 bedraagt het groepsrisico 6,2.

c. de mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen tot beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst;

Op 22 juni 2005 is het Convenant LPG-autogas afgesloten tussen VROM en de LPG-sector.

Hierin zijn afspraken opgenomen met betrekking tot de invoering van veiligheidsmaatregelen vóór 2010. De invoering van deze maatregelen vermindert de externe veiligheidsrisico's bij de overslag van een LPG tankauto naar een LPG reservoir en langs de transportroute van LPG tankauto's.

Het gaat om de volgende twee maatregelen:

1) Het toepassen van een verbeterde vulslang op LPG auto's. Door het toepassen hiervan daalt de kans op een lekkage of een breuk en vermindert het aantal knelpunten met het plaatsgebonden risico.

2) Het aanbrengen van een hittewerende coating op alle LPG tankauto's. Het aanbrengen van een hittewerende coating levert de brandweer meer tijdswinst op (voor ontruimingsmaatregelen en brandweerinzet), waardoor zij meer mogelijkheden heeft om een warme Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion (BLEVE) te voorkomen. Dankzij de coating vermindert het aantal situaties met een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico.

Bovendien wordt het Besluit LPG tankstations milieubeheer momenteel zodanig aangepast dat er ook in wetgeving wordt aangesloten bij deze afspraken.

Uitgaande van tankauto's die zijn voorzien bovengenoemde hittewerende coating is er sprake van een groepsrisico van 1,5 (bij een jaarlijkse LPG doorzet van ten hoogste 1.000 m^3).

In de vergunning welke momenteel (op verzoek van de degene die de inrichting drijft) in procedure is zal bovendien worden opgenomen dat er uitsluitend LPG mag worden afgeleverd op doordeweekse dagen van 18.30 uur – 08.00 uur of in de weekenden (de gehele dag).

Door het toepassen van de hittewerende coating en het opnemen van venstertijden neemt het groepsrisico af tot 1,3. De oriëntatiewaarde wordt hiermee benaderd.

d. de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval in de inrichting waarop dat besluit betrekking heeft, en

Op grond van artikel 12, 3^e lid van het Bevi is de Brandweer Midden en West Brabant bovendien in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen.

Voor wat betreft dit aspect wordt in het advies geconcludeerd dat de gemeente Breda en de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant zijn ingericht om tijdig de benodigde technische hulpverleningscapaciteit van de beschreven situatie te leveren.

Bovendien wordt gesteld dat binnen het eerste uur met name voor de medische hulpverlening niet voldoende benodigde toegerust is op deze vraag. brandbestrijding bij de 'worstcase' scenario warme BLEVE binnen de regio aanwezig is.

In dit verband wordt opgemerkt dat de capaciteit van de medische hulpverlening in Nederland is ingericht voor een bepaald ramptype in een bepaalde omvang (schaal). De ramptypes zijn omschreven in de Handboek Voorbereiding Rampenbestrijding. Deze keuze is onder andere gebaseerd op de kans waarop een dergelijk incident voorkomt.

Bij een warme BLEVE is er sprake van ramptype 2 in een zodanige schaal waarvoor medische hulpverlening in geheel Nederland niet is ingericht.

e. de mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de inrichting waarop dat besluit betrekking heeft, om zich in veiligheid te brengen indien zich in die inrichting een ramp of zwaar ongeval voordoet.

Doordat er in de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer venstertijden zullen worden opgenomen en er derhalve uitsluitend LPG mag worden afgeleverd als de in het invloedsgebied aanwezige basisschool en kinderdagverblijf gesloten zijn is het aantal aanwezige minder zelfredzame personen gedurende de venstertijden aanzienlijk verminderd.